



AKA



Arhivski vodič

Capitulum Ecclesie Colocensis.



Odlomak diplome Kalačkog kaptola iz 1513. godine i oslikan prikaz pečata dobijenog u vjerodajnici iz 1739. godine





Sadržaj

1.) Kratak opis nadbiskupije	3
1.1.) Promjene u uporabi naziva: od Kalačke-bačke do Kalačke-kečkemetške nadbiskupije	3
1.2.) Teritorijalne promjene: od županije Bač-Bodrog do Bač-kiškunske županije.....	5
1.3.) Raspon nadbiskupske pokrajine	5
1.4.) Vjernici i svećenstvo nadbiskupije – u zrcalu brojčanih podataka	7
2.) Priroda i struktura arhiva	10
AKN.I. Arhiv Kalačke nadbiskupije.....	10
AKN.II. Arhiv Kalačkog kaptola	11
AKN.III. Gospodarski arhiv Kalačke nadbiskupije	12
AKN.IV. Arhiv Kalačkog dekanata	12
AKN.V. Župni arhiv	13
AKN.VI. Ostale institucije	14
AKN.VII. Ostavštine.....	15
AKN.VIII. Zbirke	15
3.) Mogućnosti istraživanja, vrste izvora.....	16
3.1.) Matične knjige.....	17
3.2.) Školski registri i dokumenti.....	18
3.3.) Dokumenti koji se odnose na registraciju	20
3.4.) Parnični dokumenti (Sudbeni stol, Vlastelinski sud)	20
3.5.) Gospodarski dokumenti iz feudalnog doba (spiskovi najamnine, urbarium, mape, robot).....	22
3.6.) Zapisnici o posjetama (vizitaciji) Crkve	24
3.7.) Dokumenti s mjesta za provjeru autentičnosti/vjerodajnica (diploma plemićkih titula, vlasnička opravdanja, oporuke)	24
3.8.) Popisi pučanstva, obiteljski registri, birački spiskovi	27
3.9.) Dokumenti udruga i tijela	28
4.) Korištenje arhiva, usluga.....	29
4.1.) Tradicionalne, lokalne usluge.....	29
4.2.) Matricula-Historia-Online (Obiteljska istraživanja i lokalne povijesti na Internetu).....	30

4.3.) AKN-online (ostala dostupna arhivska građa).....	31
4.4.) E-istraživačka služba – rezultati.....	33
4.5.) Baza podataka matičnih knjiga Kalače i okolnih naselja na internetu.....	34
4.6.) Izvanškolski obrazovni program	35
4.7.) Publikacije	37
Nagrade, priznanja	40



Arhiv Kalačke nadbiskupije (AKN) – Arhivski vodič [PDF]

(temeljen na drugom proširenom izdanju na mađarskom jeziku:
A Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár (KFL) - levéltárismertető füzet
(a második, bővített magyar nyelvű kiadás alapján)
Szerk.: Lakatos Andor, Kalocsa, 2016.)

Urednik: Lakatos Andor

Prijevod: Mačković Papp Márta

Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 12.

Izdavač: Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár,

6300 Kalocsa, Szentháromság tér 1. Kalocsa, 2018.,

ISBN 978-963-89957-9-7

ISSN 1587-3730



Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár (KFL)
Arhiv Kalačke nadbiskupije (AKN) - Mađarska
H-6300 Kalocsa, Szentháromság tér 1.
Tel.: +36 78 467 363, +36 30 602 2191
archivum@asztrik.hu
<http://archivum.asztrik.hu>

1.) Kratak opis nadbiskupije

Kalačku je biskupiju između dvije velike rijeke Mađarske, Dunava i Tise utemeljio kralj Sveti Stjepan, a tijekom prethodnog tisućljeća je u Mađarskoj ona postala poznata - nakon Ostrogona, kao drugo crkveno dostojanstvo. Unatoč prestižnoj povijesti, arhivski dokumenti nadbiskupije čuvanih u Kalači su gotovo u potpunosti nastali u posljednja tri stoljeća. Razloge tome možemo pronaći u značajnom prekidu razvitka i velikih promjena u životu nadbiskupije za vreme turske vladavine. Neposredno nakon mohačke bitke je cijelo područje biskupije okupirano od strane Turaka, djelovanje katoličke crkve je prekinuto za vrijeme okupacije, a velika većina do tada stvorenih pisanih sjećanja i artefakata je uništena. Na ovoj, uslijed ratova opustošenoj teritoriji je tek u 18. stoljeću došlo do ponovnog pokretanja i reorganizacije kako Kalačke biskupije, tako i samog nadbiskupskog grada, Kalače.

1.1.) Promjene u uporabi naziva: od Kalačke-bačke do Kalačke-kečkemetske nadbiskupije

Naša nadbiskupija se u izvorima već devet stoljeća spominje kao Kalačko-bačka nadbiskupija. Naziv Bač se dakle – podsjećajući na djelovanje srednjovjekovne biskupije s dva sjedišta – koristio i u moderna vremena, unatoč činjenici da nakon turske vladavine tamo nije podignuta ni stolna crkva, nije bilo kaptola, ni crkvenog djelovanja. Naslov kalački-bački su nadbiskupi nosili sve do 1968. godine, sve do osnivanja neovisne biskupije u Subotici. Zanimljivo je, da je u svakodnevnom životu samo kao kalačka spominjana nadbiskupija ovaj naziv nosila zvanično svega 25 godina, pošto je 1993. godine na temelju bule “Hungarorum Gens” Ivana Pavla II. nadbiskupija kao rezultat pomeranja granica nadbiskupskih teritorija, dobila novi službeni naslov i nazvana Kalačko – kečkemetska nadbiskupija. U sva tri naziva je Kalača nesumnjivo jedini stabilan, nepromenjeno prisutan element, a pošto je tijekom zadnja tri stoljeća ovaj grad bio i sjedište nadbiskupske rezidencije, su pojednostavljeni nazivi, poput “kalački nadbiskup” ili “kalačka nadbiskupija” postali sveopće rasprostranjeni.



1.2.) Teritorijalne promjene: od županije Bač-Bodrog do Bač-kiškunske županije

Područje nadbiskupije je u 18. i 19. stoljeću uključivalo županiju Bač-Bodrog, južne dijelove županije Pešt i dio Kiškunšaga. Njene prirodne granice su bile prema istoku rijeka Tisa, prema zapadu i jugu rijeka Dunav, a na sjeveru od Dunava u visini Šolta se spuštala prema jugoistoku do Tise ispod Segedina. Tijekom 20. stoljeća se teritorija nadbiskupije nekoliko puta značajno promijenila. Nakon I. svjetskog rata, s promjenom granica, Kalačka-bačka nadbiskupija je izgubila gotovo tri četvrtine svog teritorija i pučanstva. Nešto više od jedne trećine župa i pastora, a gotovo polovica župljana je ostalo na teritorijama Mađarske. Od stotina župa izvan granice je Sudbeni stol 10. veljače 1923. godine osnovao Bačku apostolsku administraturu/upravu sa sjedištem u Subotici. Za Kalaču je gubitak teritorija - osim kratkog razdoblja između 1941.-1944. godina - postao pravosnažan, iako je Rim apostolsku administraturu za samostalnu biskupiju proglasio tek mnogo kasnije, 1968. godine. Sljedeća značajna teritorijalna promjena u životu nadbiskupije se dogodila 1993. godine, s nastankom Kalačke-kečkemetske nadbiskupije. Od tada područje biskupije se u biti poklapa s područjem Bač-kiškunske županije. Kao rezultat reorganizacije 1993. godine je došlo do značajnog rasta post-trianonske Kalačke nadbiskupije, čija se teritorija tako povećala, a populacija udvostručila, pa čak i više nego udvostručila. Od obnove crkve u 18. stoljeću je nadbiskupija bila podijeljena na tri glavna dekanata: Kalački, Bački i Tiski, čije su se teritorije i nadležnosti uslijed upravo opisanih događaja naravno mijenjale. Godine 1979. naziv Tiskog dekanata se mijenja u Bodroški, a uslijed teritorijalnog rasta 1993. godine nastaje četvrti dekanat, koji obuhvata područje Kiškunšaga.

1.3.) Raspon nadbiskupske pokrajine

Naša nadbiskupija je sjedište jedne nadbiskupske pokrajine (metropolije, provincije), pa stoga njegov značaj prelazi granice nadbiskupije. Nadbiskupi metropolije su bili drugostupanjski sudski forumi u postupcima biskupija koje po teritoriji pripadaju pod njihove ovlasti (takozvane sufraganske biskupije), nadbiskupi su mogli održati pokrajinske koncile, te u mnogim slučajevima su davali savjete svojim kolegama biskupima prije donošenja njihovih konačnih odluka od značajnijih gospodarskih i pravnih posljedica. Tijekom vremena su se dužnosti mitropolita mnogo promijenile, a u vezi s

tim se ukratko može napomenuti, da su se srednjovjekovne široke ovlasti (izravna uključenost u izbor biskupa, donošenje odluka tijekom sporova između biskupa, organizacija novih biskupija) u novije doba postupno sužavale, tako da sem funkcije prizivnog suda prema Sudbenom stolu, karakterizirala ih je samo više njihova savjetodavna uloga, kao i njihov počasni primat. Paralelno s tim, područje nadbiskupskih pokrajina i broj nadgledanih biskupija se znatno smanjio. Područje Kalačke nadbiskupske pokrajine ja na koncu 18. stoljeća obuhvatilo teritorije od Hrvatske do Erdelja, a sastojalo se od Zeng-modruške, Zagrebačke, Bosansko-hercegovačke, Čanadske, Velikovaradinske i Erdeljske biskupije. Reorganizacija Zagrebačke nadbiskupske pokrajine 1853. godine je dovela do velikih promjena, pošto se, zajedno s zagrebačkom, Zeng-modruška i bosansko-srijemska biskupija izdvojila iz kalačke pokrajine. Nakon 1920. godine kao jedini sufragani nadbiskupije je preostala Čanadska biskupija, koja je 1982. godine



Kalačka nadbiskupska pokrajina koncem 18. stoljeća

preimenovana u Segedinsku-čanadsku biskupiju. Od 1993. godine Kalačka-kečkemetska nadbiskupija, skupa s Pečuškom i Segedinskom-čanadskom biskupijom čini ovu nadbiskupsku pokrajinu.

1.4.) Vjernici i svećenstvo nadbiskupije – u zrcalu brojčanih podataka

Populacija nadbiskupije, broj svećenika:

	1821	1875	1905	1927	1975	1997
pučanstvo (tisuće ljudi)	440	705	927	244	160	588
udio katolika (%)	65	66	67	82	83	75
svećenički broj (osoba)	182	187	221	161	139	124

Uporaba pastoralnog jezika u župama:

	1830	1881	1927	1942
mađarski	39	47	41	105
njemački	23	20	2	20
južnoslavenski	7	2	-	3
miješano	30	43	20	72
- mađarski zajedno s drugim jezicima	8	39	19	65
- njemački zajedno s drugim jezicima	9	33	13	47
- južnoslavenski zajedno s drugim jezicima	13	31	15	42
- slovački zajedno s drugim jezicima	2	1	-	1
ukupno broj župa	99	112	63	200

Vjerska raspodjela pučanstva nadbiskupije (%):

	katolici	pravoslavci	evangelisti	reformati	jevreji
1881	65,5	16,8	9,3	5,6	2,8
1927	82	2	7,7	5,8	2,5
2001	66	0.05	3,1	11	0,03

Zemljišne parcele nadbiskupije:

	1885	1925	1935
nadbiskupija (kat. jutro)	87.433	65.509	59.242
kaptol (kat. jutro)	24.025	19.239	16.426

Katoličke obrazovne ustanove nadbiskupije:

	1881	1927	2000
ukupan broj djece školskih obveznika	75.898	17.620	1.083
osnovna škola	135	52	4
učitelj/nastavnik	520	386	111
građanska škola	5	4	-
učiteljska škola – za muškarce	1	1	-
učiteljska škola – za žene	1	1	-
viša škola za nastavnice	-	1	-
škola za vaspitačice u vrtiću	-	1	-
jaslice/vrtić	-	11	3
internat	-	-	2

Karte i grafikoni jasno pokazuju da je djelovanje naše nadbiskupije u velikoj mjeri utjecalo na dobar deo teritorije Mađarske i značajan broj njenih stanovnika. Povijest biskupije se ne može izjednačiti samo s poviješću religije: zemljišni posjedi, škole, zadužbine, spomen-zgrade; viši svećenici i svećenici znanstvenici, političari, mecene, vjernici, koji su gradili svoje okruženje i ujedinjavali se u udruge; junaci i žrtve preokreta, nagrađeni ili optuženi konceptualnih parnica nam jasno svjedoče o tome, da je višestoljetna povijest nadbiskupije blisko povezana s poviješću Mađarske i postala njen sustavni dio. Svestranost i povijesno bogatstvo gore nabrojanih činilaca potvrđuju nama dostupni izvori.



Grb nadbiskupa Györgya Császke (emajl, 1891)

2.) Priroda i struktura arhiva

Naša je institucija povijesni arhiv Kalačke-kečkemetske nadbiskupije, koji po važećim zakonu o arhivima od 1995. godine djeluje kao javni privatni arhiv. (Srodni pravni propisi: 491. kan. Crkvenog zakonika 2.§ i zakon LXVI. iz 1995. godine.) AKN čuva i vodi brigu o arhivskoj građi nadbiskupije. Preuzima arhivski materijal središnjih upravnih i nadzornih tijela Crkve na području nadbiskupije, biskupijskih obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih institucija, biskupijskih vjerskih zajednica i tijela. Struktura arhiva slijedi redosljed ureda u kojima su oni nastali, a fondovi od više od 1300 dužnih metara (u daljnjem tekstu: d/m) su podijeljeni u sljedećih 8 glavnih odjeljaka (fundusa obilježenih rimskim brojevima, ili oznakama manjih arhiva):

AKN.I. Arhiv Kalačke nadbiskupije

Potječe iz razdoblja: od 1699. do 1992. godine, opseg: 635,45 d/m, sadrži spise tijela okupljenih oko nadbiskupskog centra, po starinskom dokumente "aule" (nadbiskupskog dvora), uključujući Nadbiskupski ured (crkvene vlasti), Sudbeni stol nadbiskupije (sudove) i Prosvjetnu inspekciju nadbiskupije (školska pitanja) čiji dokumenti zajedno dostižu polovicu cijele arhivske građe.

Većinu dokumenata Arhiva nadbiskupije čine dokumenti *Nadbiskupskog ureda Kalače* (potječu iz razdoblja: 1699.-1992., opseg: 518,12 d/m) koji sadrže različite nizove dokumenata crkvenih vlasti, župa i fizičkih lica (personalni dokumenti). Posebnu grupu čine po formi izdvojene kopije matičnih knjiga i rukopisni tomovi, koji se čuvaju od 1826. godine (zapisnici, registri, itd.).

Sudbeni stol Kalačke nadbiskupije (potječe iz razdoblja: 1733.-1992., opseg: 59,27 d/m) je bio sudski organ biskupije, tako da prvenstveno sadrži dokumente vođenih parnica (na primer bračne obvezne, brakorazvodne parnice, proglašenja umrlim, disciplinski postupci). Ugled i nadležnost suda je povećavala činjenica, da je Sudbeni stol Kalačke nadbiskupije važio za drugostupanjski organ na području čitave nadbiskupske pokrajine, tako da se pred njom vodile parnice sa značajnog dela čitave države.

Prosvjetna inspekcija Kalačke nadbiskupije (potječe iz razdoblja: 1858.-1952., opseg: 58,06 d/m) je bila centralna obrazovna vlast biskupije, koja je kao samostalni ured počela s radom u drugoj polovici 19. stoljeća. Ovdje su se bavili katoličkim osnovnim i srednjim školama biskupije, organizirali

vjersko obrazovanje, obučavanjem učitelja i njihovim udruženjima. Osim općih, načelnih dokumenata, spisi su grupirani odvojeno od škole do škole, ostavljajući tako takav niz dokumenata, koji će olakšati rad budućim istraživačima, koje zanima povijest pojedinih škola.

AKN.II. Arhiv Kalačkog kaptola

Potječe iz razdoblja: od 1734. do 1988. godine, obim: 53,31 d/m, savjetodavno tijelo, nastalo tijekom reorganizacije rada Kalačkog kaptola nadbiskupije 1738. godine. Članovi ovog tijela duge povijesti, kanonici su odigrali važnu ulogu u funkcioniranju ureda nadbiskupskoga središta, u crkvenoj vladi. Kaptoli su bili pravno samostalni, gazdovali su odvojeno od nadbiskupije. Raspon njihove raznolike aktivnosti (overa autentičnosti, briga o zakladama, itd.) se kao rezultat povijesnih promjena značajno smanjio u 20. stoljeću, a nakon II. Vatikanskog koncila je novi crkveni zakon također suzio njihove ovlasti i zadaće. Glavni deo arhivske građe se sastoji od privatnih dokumenata kaptola, dokumenata zaklada, gospodarskih dokumenata i overa autentičnosti.



Ormar iz arhiva vjerodajnice

AKN.III. Gospodarski arhiv Kalačke nadbiskupije

Arhivska građa je nastala tijekom rada i upravljanja nad gotovo sto tisuća jutara zemljišta nadbiskupije, godine raspona su od 18. stoljeća do 1945. godine, a opseg oko 300 d/m. Od 1986. godine depoi arhiva se nalaze u kući Istvana Katone, povjesničara-kanonika, do tada su bili pohranjeni u gospodarskim zgradama. Najvažnije skupine dokumentarnog materijala: Opšta tijela upravljanja posjedom (prefektura, gospodarski sud, stočni sud, gospodarski okruzi), pravni dokumenti (zbirke dokumenata o posjedovanju, Vlastelinski sud, Odvjetnički ured), Tijela financijske uprave (računovodstvo, glavna blagajna, privitci računa), Tijela tehničke uprave (Ured šuma, Ured za inženjere, katastarski dokumenti).

AKN.IV. Arhiv Kalačkog dekanata

Dokumenti prikupljeni tijekom aktivnosti dekana. Trenutno se ti materijali uglavnom nalaze po župama, često raspršeni, pošto se funkcija dekana nije vezivala za pojedinu župu, nego je dati župnik mogao obavljati zadatke u svakom okrugu. Prikupljanje i sistematizacija pojedinih okruga se nastavlja usporedo sa sređivanjem župnih arhiva. Do sada su u naš arhiv dospjeli

dokumenti svega tri okruga: Géderlak, Homokmégy i Kalača, i to u relativno skromnim količinama. Jedan od žalosnog iskustva posljednjih nekoliko godina je činjenica, da se u nekim župama dokumenti i evidencije dekanata sačuvani samo manjkavo, tako da se rad pojedinih okruga u određenim periodima može pratiti samo djelomično, fragmentirano. Ove praznine donekle mogu popuniti predmeti dekanske korespondencije (Acta Congregationis, Districtualia, Relationes, Themata theologica), koji su pohranjeni u arhivu nadbiskupije.

AKN.V. Župni arhiv

Sadrži zapise povijesnog značaja iz župa Kalačke-kečkemetske nadbiskupije. Deo ovih dokumenata se uglavnom nalazi i danas u župnim crkvama biskupije, a po opisu, to su obično podaci i popisi iz perioda između 1950-ih i 60-ih godina. Na temelju popisa trebamo računati na više od 225 d/m dokumenata iz 131 župe, iz vremenskog perioda od 18. stoljeća do konca 20. stoljeća. Njihovo razvrstavanje, njihov opis i, kada je to bilo potrebno, njihovo otpremanje je započelo početkom 2000-ih godina, i u tri ili četiri godine smo uspjeli završiti posao u dvadesetak župa. Između 2010.-2015.



Tomovi zapisnika i registara Sudbenog stola



Ulazna vrata velikog arhiva

godina su fotografirani najvažniji tomovi rukopisa iz župa, kako bi omogućili istraživanje-korištenje ovih, inače teško pristupnih jedinstvenih resursa (matične knjige i druge popise, zapisnike).

AKN.VI. Ostale institucije

Sadrži dokumente koji su nastali na drugim mjestima, a tijekom vremena su dospjeli u naš arhiv. Trenutno sadrži 11 fondova s oko 40 d/m, iz perioda od 1766. do 1980. godine. Na primjer, možemo navesti Nadbiskupsku glavnu gimnaziju (u početku su je vodili pijaristi, a zatim jezuiti), Udrugu svetog Avgusta (književna i znanstvena družina), Misionarski centar Mátyás Pál, ili dokumente Kalačkog svećeničkog doma iz druge polovice 20. stoljeća. Ovi dokumenti su dospjeli u naš arhiv prestankom, nacionalizacijom, to jest preseljenjem ovih institucija.



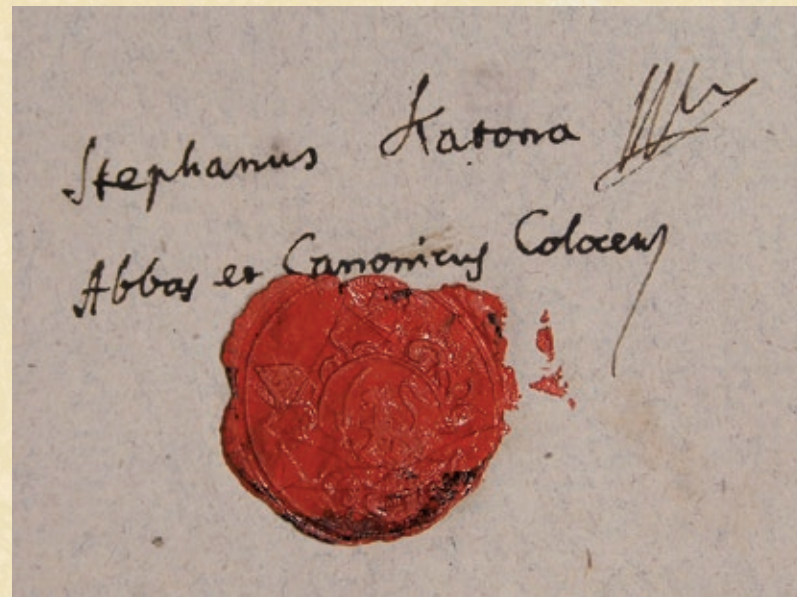
Pisaća mašina sa konca 19. stoljeća

AKN.VII. Ostavštine

Prikupljanje osobnih zbirki zavještani dokumenata je postala redovita u drugoj polovici 20. stoljeća, iz 19. stoljeća raspolažemo sa značajnom količinom materijala samo iz ostavštine kardinal-nadbiskupa Lajosa Haynaldia. (U prošlosti, tijekom ostavinskog postupka, su osobni dokumenti obično uništeni, trudili su se jedino očuvanju službenih dokumenata.

AKN.VIII. Zbirke

Po svojoj prirodi i veličini, to su arhivski dokumenti, koji su izvađeni iz date datoteke, zahtijevaju pojedinačno pohranjivanje i rukovanje i, obično su pohranjeni u odvojenim zbirkama. U ovoj zbirci se nalaze zbirke diploma (uključujući 30 diploma prije Mohača), mapa, projekata, mikrofilmova, žigova, plakata, razglednica i fotografija. Radi lakšeg rukovanja i istraživanja, već duže vrijeme radimo na digitalizaciji naših zbirki, tako da smo tako stvorili i značajnu zalihu slika.

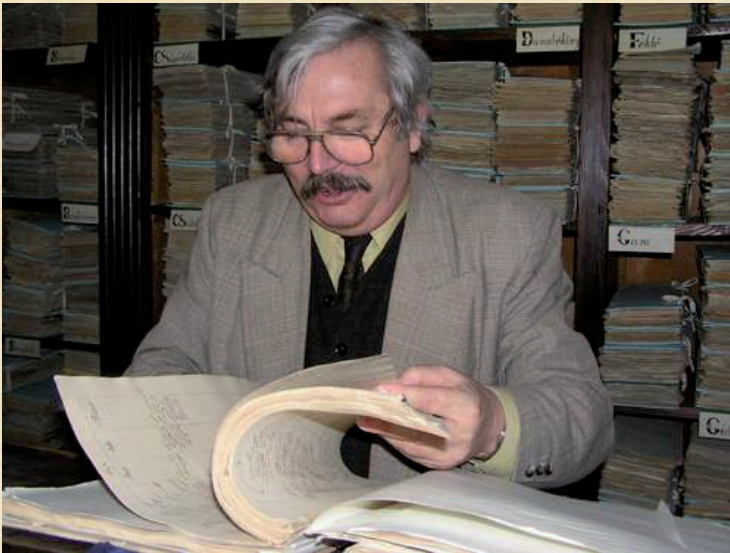


Potpis i pečat povjesničara-kanonika Istvana Katone (1806)

3.) Mogućnosti istraživanja, vrste izvora

Iako je tema arhivskih istraživanja vrlo raznolika, u suštini se može ustanoviti, da istraživači kod nas pronalaze korisne informacije o crkvenoj, lokalnoj i obiteljskoj povijesti s teritorije nekadašnje županije Bač-Bodrog i sadašnje Bačko-kiškunske županije. U posljednjih nekoliko godina, većina naših istraživača je istraživalo obiteljsko stablo, a pored toga su se bavili istraživanjem tema vezanih za lokalnu povijest (vezanih za naselja, župe, škole i drugih ustanova).

Po pogledu istraživanja obiteljske i lokalne povijesti se politika našeg arhiva može nazvati idealnom: naime, stvaranje niza datoteka po naseljima je važio kao redovno korišten i važan princip grupiranja i pohrane dokumenta. Već se odavno prikupljeni materijal pojedinih župa odvajao u zasebne datoteke, pa se taj "teritorijalni princip" mogao primijeniti i na matične knjige, dokumente Sudbenog stola i školske evidencije. Ove cjeline dokumenata daju sigurno polazište za istraživanje, brzo se isporučuju istraživačima, bez prethodnog pretraživanja glomaznih tomova registratora i indeksa, tražeći brojeve dokumenata.



Redovni posetilac našeg arhiva dr János Báráth prilikom svog istraživanja

Osim datoteka s nazivima naselja su naravno izdvojene i druge, lične (personalne) i fizičke datoteke, izuzećem materijala Gospodarskog arhiva nadbiskupije, gdje su zavedeni dokumenti pojedinih ureda-odjela složeni po vremenskom nizu i brojevima, a njihovo istraživanje je moguće pomoću priručnika (registara pokazatelja).

U nastavku su opisane tipične vrste izvora pri istraživanju obitelji i lokalne povijesti.

3.1.) Matične knjige

Matične knjige su omiljeni izvori istraživača obiteljskog stabla. Naša arhiva u Kalači ima vrlo bogatu zbirku matičnih knjiga, uglavnom su to kopije nakon 1826. godine, ili djelomično, izvorne matične knjige (većina izvornih knjiga se nalaze u župama). To se nadopunjuje zbirkom mikrofilмова i digitalnim kopijama matičnih knjiga. Digitalizacija za istraživanje dostupnog sadržaja je u osnovi završena, tako da su posljednjih nekoliko godina, istraživanja sprovedena na internetu postala vrlo intenzivna.

Okolina Kalače iz 1763. godine na karti Mihály Ruttkayja



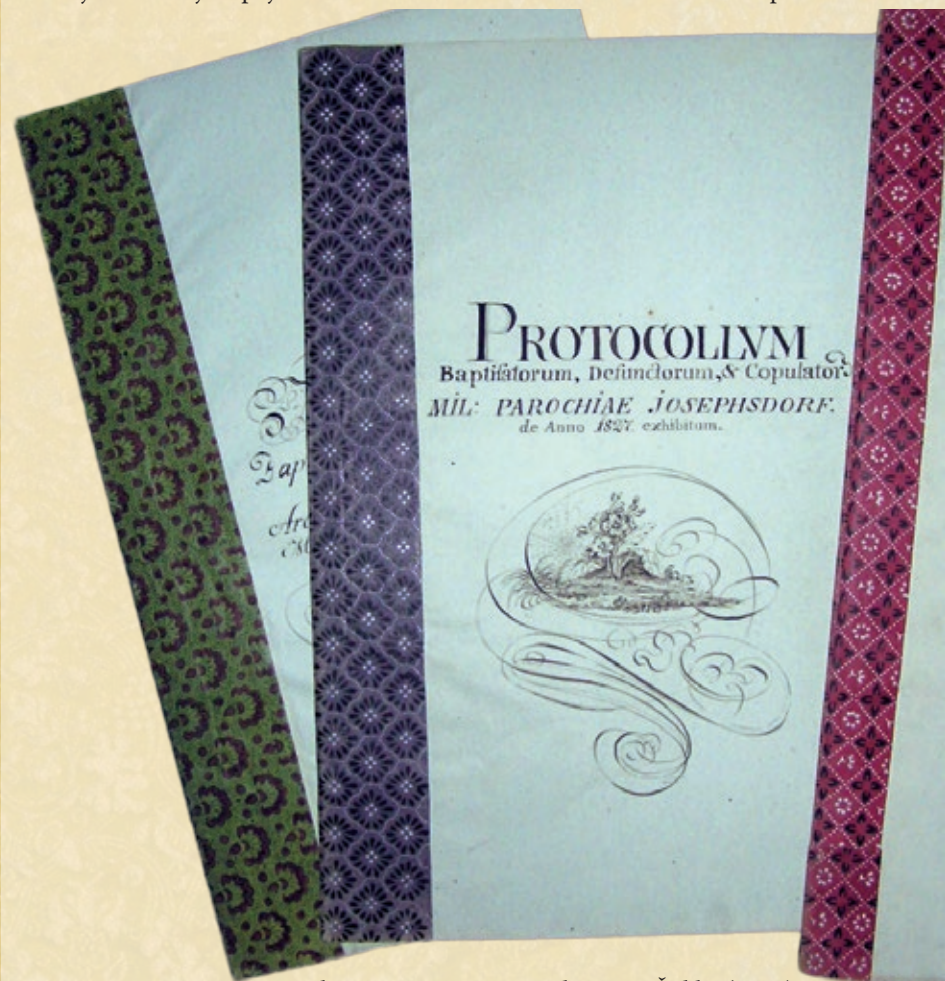
S obzirom na tip matičnih knjiga, možemo ih svrstati u tri glavne grupe: matične knjige rođenih (krštenih), vjenčanih i preminulih (sahranjenih). Obilježene terminologijom - kraticama koje se koriste u našem arhivu, su to matične knjige krštenih (K), vjenčanih (V) i preminulih (P). Osim toga, u manjem broju postoje crkveni registri, koji bilježe druge događaje vjerskog života, a ponekad imaju slično vrijedan i koristan sadržaj podataka: matične knjige krizmanja, vjerskih pretvorbi (preobraćeni i otpadnici), zaručnički dnevni. U nekim župama postoje zasebne vojne (od strane logorskog svećenika vođene) matične knjige. Pored sve većeg broja matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i preminulih su se naknadno sastavljali i posebni registri, takozvani indeksi, koji ponekad čine zasebne knjige. Bogatstvo podataka i kvaliteta ovih registara je promjenjiva, ponekad bilježe samo ime i stranicu, a ponekad pružaju kratak, bitan sažetak sadržaja.

Bilješke matičnih knjiga služe kao odličan izvor istraživanju obiteljske povijesti, a pored toga sadrže dragocjene podatke za istraživanje društvene-urbane, demografske, etnografske povijesti (npr. za analitičko istraživanja statističkog karaktera priraštaja pučanstva, imigracije-migracije, zanimanja, prosječne životne dobi, smrtnosti dojenčadi, smrtonosnih bolesti, odstupanja tipičnih za zajednicu, rodbinskih odnosa, navika nadijevanja imena, izvanrednih događaja, nesreća itd.). Budući da je u naseljima naše biskupije živjelo više nacionalnosti s više religija, matične knjige su savršen izvor istraživanju ovih grupa, njihovih vjerskih obilježja i suživota.

3.2.) Školski registri i dokumenti

Srednjoškolski glavni registri u 18. stoljeću su sadržale samo imena učenika, možda njihovo mjesto stanovanja ili nacionalnost, razvrstano po razredima. U našem arhivu glavni registri Nadbiskupske gimnazije u Kalači su od 1766. godine, a od početka 1800-ih u njih bilježe i školski uspeh. Tomovi iz 19. stoljeća sadrže sve više informacija, pošto su redovito navedeni i osnovni identifikaciji podaci učenika (ime roditelja ili staratelja, njegovo zanimanje, adresa stanovanja) i informacije o plaćanju školarine ili stipendije. Sredinom polovice stoljeća matične knjige maturanata obično prate cijelo školovanje pojedinačno svakog učenika (gdje je završio koji razred). U našem arhivu su pohranjeni dokumenti Prosvjetne inspekcije od druge polovice 19. stoljeća, oni sadrže bogat materijal u vezi učitelja katoličkih škola (natječaji, zapošljavanje itd.) i radnim uvjetima svake škole.

Slično tome, pojedini o radu škole sadrže i dokumenti školskih odbora župnih arhiva, počev od pitanja učitelja i osoblja pa do pitanja održavanja. U župnim arhivima se povremeno mogu pronaći evidencije pedagoških sastanaka, nastavničkih vijeća, koji su često održani delegiranjem više naselja-institucija u pojedine dekanate, a s tih sastanaka su vođeni i zapisnici.



Naslovna stranica matične knjige iz Žablje (1827)

3.3.) Dokumenti koji se odnose na registraciju

Dokumenti koji se odnose na registraciju (izuzeća, ispravke registra) Od sredine devetnaestog stoljeća je postalo redovito, da se župnici povodom raznih pitanja vezanih za matične knjige obrate biskupskim centrima, tražeći odobrenja i dozvole. Tako je nastala pravna pozadina sustava i primjena izuzeća (tzv. dispencija), a do uporabe toga se pokazala potreba u mnogim slučajevima (npr. krvnog srodstva, u slučaju mješovitih brakova, izostanka ili spajanja trostrukog oglašavanja), a prilikom promjene imena, priznavanja djece, to jest, ispravke su u matičnim knjigama strožije kontrolirali, pažljivije bilježili nego u 18. stoljeću. Sve je to rezultiralo stvaranjem velikog broja novih dokumenata u biskupskim arhivima, i mada je suština predmeta zabilježena u napomena samih matičnih knjiga, prelistavanjem popratne korespondencije i zahtjeva župnika o ovlaštenju možemo dobiti mnogo više informacija. Zahtjeve o traženju raznih ovlaštenja i izuzetaka su naime obično precizno obrazložili, detaljno opisujući sve parametre. Tako se može jasnije vidjeti čitava pozadina zahtjeva i odluka donošenih u vezi njih, a čak se mogu pronaći i razrađena obiteljska stabla kao dokazi o krvnom srodstvu.

3.4.) Parnični dokumenti (Sudbeni stol, Vlastelinski sud)

Kada spominjemo parnične dokumente, prvenstveno mislimo na dokumente sudova Sudbenog stola biskupskih arhiva. Sa stajališta genealoških istraživanja tu su najvažniji bračni sporovi, uključujući parnice koje u sakramentalnom smislu proglašavaju brak nevažećim, razvodne parnice koje dozvoljavaju razdvojen život bivših supružnika, kao i dokumenti o odobrenju prekidanja vjeridbe. Nakon Prvog svjetskog rata su u velikom broju sprovedene takozvani "sporovi proglašenja umrlim", koji su na temelju svjedočenja i sjećanja ratnih drugova proglasili nestanak ili smrt vojnika koji se nisu vratili. Udovice osoba koji su proglašeni umrlim su tako postale slobodne, mogle su se preudati. Ove parnice su pokrenute pred župnim sudom gdje je dotična osoba pripadala, i nastavile se pred Sudbenim stolom biskupije, a ulozi drugostupanjskog suda je djelovao nadležni nadbiskupski sud. Važnost sudskog postupka Sudbenog stola je tim veća, što je u nedostatku građanske registracije i građanskog vjenčanja, do konca 19. stoljeća sud Sudbenog stola bio nadležan za sve bračne "probleme" katoličke populacije. Slični sporovi su bogati podacima, njihova svjedočenja-izjave osvjetljavaju tadašnju svakodnevicu ili ratne događaje.



Naslovna stranica diploma Marije Terezije (Bécs, 1779)

Budući da su arhiepiskopija i kaptol raspolagali i sa značajnim zemljo-posjedima, u feudalno doba je to podrazumijevalo često parničenje pred vlastelinskim sudovima u sporovima kmetstva na posjedima. Vlastelinski sud se pojavio kao deo gospodarskog ureda zemljoposjednika koji je upravljao zemljom i morao se baviti raznim pitanjima, počev od vašarskih konjokradica i sukoba noževima na plesu, do ovjere značajnijih kupoprodajnih transakcija.

3.5.) Gospodarski dokumenti iz feudalnog doba (spiskovi najamnine, urbarium, mape, robot)

Gospodarsko ustrojstvo koje je organiziralo funkcioniranje crkvenih veleposjeda (posjed nadbiskupije i kaptola, uprava posjeda) su činili uglavnom državni službenici. U pojedinim gospodarskim okruzima su pored nadstojnika i računovođa su se pojavili zastupnici središnjih ureda (prefekti, upravnici, glavne računovođe), ali se pojavila potreba za pravnim i tehničkim stručnjacima, u 19. stoljeću već u obliku advokatskih i inženjerskih ureda. U feudalnom dobu su u sprovođenju vlastelinskih prava (Vlastelinski sudovi) pomagalo osoblje (županijski panduri). Službenici koji su bili angažirani na posjedima su spominjani i u pisanim izvorima, spiskovima najamnine. Još je važnije međutim, da se stanovnici velikih posjeda u feudalnom dobu spominju u i mnogim drugim slučajevima. Među pravnim dokumentima posjeda, na primjer, možemo naći popis organizirano naseljenih porodica. Porezni obveznici su redovito navedeni u posebnim popisima (urbarijumima). Stoje nam na raspolaganju i sjećanja na zakon o urbariumu Marije Terezije, te proračuni i karte povodom ovog. A robot je u nekim vremenima toliko detaljno dokumentiran, da se može pratiti maltene svakodnevna djelatnost svake osobe.

Iako je proizvodnja gospodarskih zapisa bila velika, njezin opstanak je nažalost bio manji. Slični izvori su lako mogli biti odbačeni i uništeni. Unatoč činjenici da je ova aktivnost povezana s biskupijskim centrom, uprava posjeda je bila odvojeno stacionirana od nadbiskupske rezidencije, te dokumentacija ureda nije činila sastavni deo nadbiskupskog arhiva. Službenički ured posjeda se ni u godišnjacima (shematizmima) biskupije ne spominje, postoje samo podaci o crkvenoj vladi i školskim službenicima (svećenstvo, učitelji).



Ukrašena diploma Marije Terezije sa oslikanim prikazom dodeljenog ordenja (Crux Tolosana, Bécs, 1779)

3.6.) Zapisnici o posjetama (vizitaciji) Crkve

Na latinskom napisani vizitacioni zapisnici feudalnog doba (Visitatio canonica) obično daju detaljnu sliku o životu svake župe u nekoliko vremenskih horizonata: na temelju unaprijed sastavljenih pitanja precizno opisuju okolnosti pastoralne skrbi, crkvu i angažirano osoblje (župnik, kapelan, kantor i sl.), prihode i opremu župe. Posjet kanona se uvijek odvijala po nalogu i u ime nadbiskupa, ali se od 19. stoljeća pojavljuju dokumenti skromnijeg obima koji svjedoče o dekanskim vizitacijama.

3.7.) Dokumenti s mjesta za provjeru autentičnosti/vjerodajnica (diploma plemićkih titula, vlasnička opravdanja, oporuke)

Prije 1873. godine su nedostatak institucije javnog bilježnika u Mađarskoj nadoknadili s takozvanim "vjerodajnicama", koje su čuvale javne isprave (pravne dokumente) i sprovodili procedure u vezi takvih. Iako njihova aktivnost nije bila vjerske prirode, temeljito i bez obzira na vjeru je doticala cjelokupnu populaciju, mnoge religijske institucije su surađivali u provedbi: uključujući Visoki kaptol u Kalači, koji je imao ovlasti provjere autentičnosti, koju mu je monarh 1739. godine dodijelio. U arhivima vjerodajnica sačuvane diplome plemićkih titular, pisma s grbom, oporuke, vlasnička opravdanje i dokumenti raznih procesa su popularni izvori genealoških istraživanja.

1741 *Maria Theresia*

1779 *Maria Theresia*

Potpisi Marije Terezije



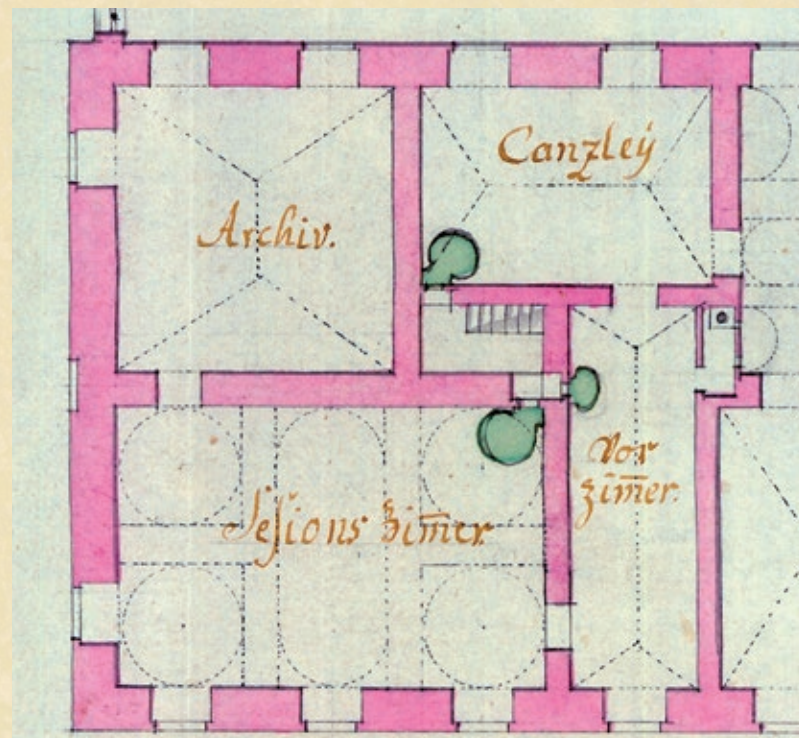
Naslovna strana vizitacionog toma iz 1767. godine



Grb porodice Vojnić iz Bajše na diplomi Marije Terezije iz 1741. godine

3.8.) Popisi pučanstva, obiteljski registri, birački spiskovi

U pojedinim župama su se od polovice-konca 18. stoljeća nastali i popisi pučanstva (često po inicijativi kralja ili vlade), koji su obično smatrali obitelj ili domaćinstvo kao jednu zajednicu. Rezultati popisa duša (status animarum) su se pojavili i u središnjim biskupijskim arhivima, ali su na licu mjesta, u župnim arhivima slični materijali općenito bogatiji. Ponekad postoji više vremenskih presjeka (obično u zasebnim knjižicama-tomovima), mada se dubina i kvaliteta podataka može razlikovati. U drugoj polovici 19. stoljeća su slični popisi nestali, pojavila se međutim obiteljska knjiga, koja s

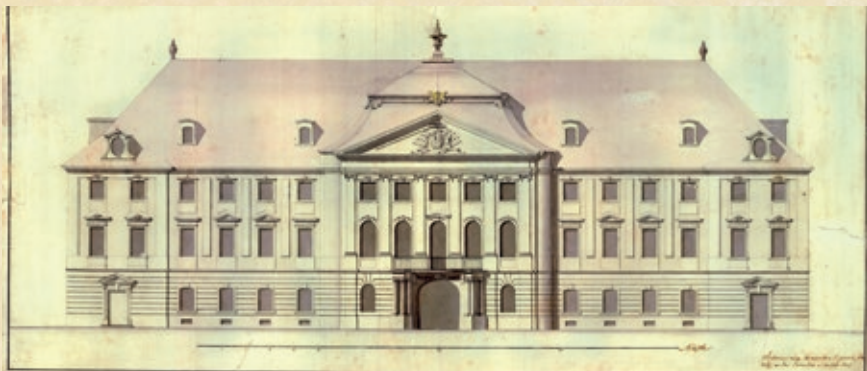


Tlocrt arhiva u zapadnom krilu nadbiskupske palate (József Thalher, 1799)

pastoralnog stanovišta ima veliku važnost, pošto su župnici u njima pokušali pratiti sudbinu obitelji (rođenje-smrt, preseljenja, migracija itd.). Od druge polovice 19. stoljeća se također u župama pojavljuju popisi o plaćanju ili naplati crkvenog poreza, a i birački spiskovi, koji su napravljeni povodom raznih izbora (pokreta katoličke autonomije, biskupski zastupnici), ali ti popisi, sem imena i adrese obično ne sadrže druge podatke.

3.9.) Dokumenti udruga i tijela

Koncem 19. stoljeća i u prvoj polovici 20. stoljeća intenziviraju se aktivnosti različitih vjerskih zajednica. U župskim arhivima često postoje slični zapisnici udruženja i registri članstva. Krug čitatelja, Krug krunice, Krug oltara, Udruga momaka, Franjevci trećeg reda, Društvo hodočasnika – dugo bi se mogao redati niz udruga, a ovdje bi se ubrajali neki forumi iz službene uprave župe, poput školskih odbora, ili kasnije, u 20. stoljeću sabor crkvene općine. Budući da su svakodnevni životi ljudi bili određeni prvenstveno u lokalnim zajednicama, ti izvori mogu biti važni i za istraživanja obiteljske povijesti.



Plan fasade nadbiskupske palače (Antal Kronovetter, 1776)

4.) Korištenje arhiva, usluga

4.1.) Tradicionalne, lokalne usluge

Istraživanje resursa našeg arhiva se tradicionalno obavlja u istraživačkoj sobi naše ustanove, na drugom katu nadbiskupske palače, ali nas naše stranke često traže iz daleka, pismenim putem. Rad naše istraživačke službe i službe za rad sa strankama/korisnicima je povezana s nizom usluga (informacije, kopiranje, pretraživanje podataka, izdavanje autentičnih primjeraka kopija, objavljivanje publikacija itd.), o kojim uslugama dajemo detaljan opis na našoj web stranici.

U svim slučajevima, istraživanje uključuje administraciju, kod osobnog istraživanja je potrebno popunjavanje karte posjetitelja, a za online istraživanje registracija. Na temelju naših propisa o istraživanju, opća granica perioda pretraživanja u našem arhivu je 1956. godina, tj. u osnovi se mogu pretraživati dokumenti koji su nastali pre te godine. Imamo daljnja ograničenja u slučaju izvora osobnih podataka (npr. matične knjige, dokumenti sporova Sudbenog stola itd.), gdje vremenska granica istraživanja može doseći 100 godina.



Depoi arhiva – svežnjevi spisa iz davnina i arhivske kutije današnjice

Prije arhivskog istraživanja, svakako je važno informirati se putem naših tiskanih vodiča, pomoću naše web stranice. Zbog potrebe reguliranja prometa u našoj ustanovi (ograničena veličina naše ustanove ili naše istraživačke prostorije) prilikom ličnog istraživanja u Kalači nije na odmet unaprijed utvrditi datum istraživanja. Svake godine nas u Kalači posjete prosječno oko 150 puta, a mi provodimo i 30 do 40 naloga za istraživanje i pronalaženje, a oko 400 do 500 puta dajemo kratke pisane informacije na pitanja naših istraživača (obično putem e-maila).

4.2.) Matricula-Historia-Online (Obiteljska istraživanja i lokalne povijesti na Internetu)

Od 2009. godine radimo na digitalizaciji izvora rukopisa, tomova matičnih knjiga lokalne povijesti nadbiskupije, a od prosinca 2010. godine je dostupna online istraživačka usluga Matricula-Historia-online, koja omogućuje da se bez obzira na naše radno vrijeme mogu pretražiti spomenuti izvori na našoj web stranici. Posljednjih nekoliko godina smo se bavili materijalom 240 župa, provodili prikupljanje na licu mjesta u 110 župa i o



Deo istraživačke sobe u arhivu

oko 50 tisuća dokumenata napravili ukupno više od 1,1 milijuna digitalnih snimaka. Izvori iz župa koje su osnovane prije 1945. godine u županiji Kalača-Bač i Kalača-kečkemetskoj županiji, a nalaze se u Mađarskoj, su skoro u 100% obrađeni. U širem smislu tumačen sadržaj matičnih knjiga (s indeksima-kazalima, matične knjige krizmanih, preobraćenih, vjerenika, dopunjeni dokumentima o izuzeću i spisima ispravaka u matičnim knjigama) odgovara obimnim potrebama obiteljskih istraživanja, a otkriveni župni izvori lokalne povijesti (zapisnici vizitacije, školskih odbora, crkvenih zajednica, udruga i tijela, popisi pučanstva, "historija domusi") su usredotočeni na lokalne zajednice i također su prikladni za "smještaj" obitelji, pružajući joj važnu pozadinu i dodatne informacije o imenima.

4.3.) AKN-online (ostala dostupna arhivska građa)

Naša AKN-online usluga je pokrenuta 2012. godine, u okviru čega je započela digitalizacija i ostalih centralnih fondova, zapisnika i pomoćnih spisa arhiva. Za nekoliko godina je snimljeno gotovo 160 tisuća slika,

Online istraživanja obiteljske i lokalne povijesti
<http://archivum.asztrik.hu/>

pomoću kojih su istraživačima na našoj web stranici dostupni spisi iz sljedećih datoteka:

- iz *Arhiva Kalačke nadbiskupije (AKN.I.)* zapisnici Konkendora (Sudbenog stola) i registri Nadbiskupskog ureda, zapisnici i registri suda Sudbenog stola i spisi postupaka proglašenja umrlih poslije Prvog svjetskog rata

- iz *Arhiva Kalačkog kaptola (AKN.II.)* zapisnici Visoke stolice i zapisnici, spisi iz arhiva vjerodajnica

- iz *Gospodarskog arhiva Kalačke nadbiskupije (AKN.III.)* zbirke zapisa o imovinskom pravu, zbirke urbariuma, zapisnici o evidencije službenika Vlastelinskih sudova, registri-kazala Opće uprave i Odvjetničkog ureda

- od *Ostalih institucija (AKN.VI.)* glavni registri i matične knjige maturanata Nadbiskupske gimnazije u Kalači iz perioda pijarista i jezuita

- od *Zbirki (AKN.VIII.)* su to diplome, zbirke mapa, zbirke projekata, žigova

4.4.) E-istraživačka služba – rezultati

Tijekom našeg šestogodišnjeg davanja internetskih usluga primili smo registraciju više od 1.800 e-istraživača (prosječno 300 godišnje, po jedno dnevno). Broj istraživanih predmeta je bio 67 000 (u prosjeku je dnevno 30 istraživača radilo u elektronskom sustavu), a tijekom svojih različitih istraživanja su pregledali ukupno više od 12 milijuna slika (u prosjeku su dnevno 5-7 000 puta prelistavali i pregledali slike). Broj istraživačkih tema na našoj naslovnoj strani je bio 240 000 (110 dnevno), i da smo sav taj promet morali obaviti fizički na licu mjesta, to bi značilo donošenje barem jedne tone dokumenata svakodnevno... Osigurali smo dvotjednu (2.500 Ft), tromjesečnu (5000. - Ft) i godišnju (15.000.- Ft) registraciju s mogućnošću preuzimanja slika (30, 100 i 400). Tematsko “samopokazivanje” je po naseljima svrstano grupiranje digitaliziranih slika. Ono je u sistemu Matricula-Historia-online jednostavno, ali i rješenje koje dobro funkcionira, na osnovnoj razini prilagođeno za potrebe istraživanja. Digitalizirane slike AKN su grupirane identično registriranim fondovima i datotekama naše ustanove, obilježene odgovarajućim signaturama, a želja nam je da u budućnosti na web stranici ovoga fonda priključimo opis dokumenata.



Korica zapisnika konkonzistorija (Sudbenog stola) iz 1845. godine

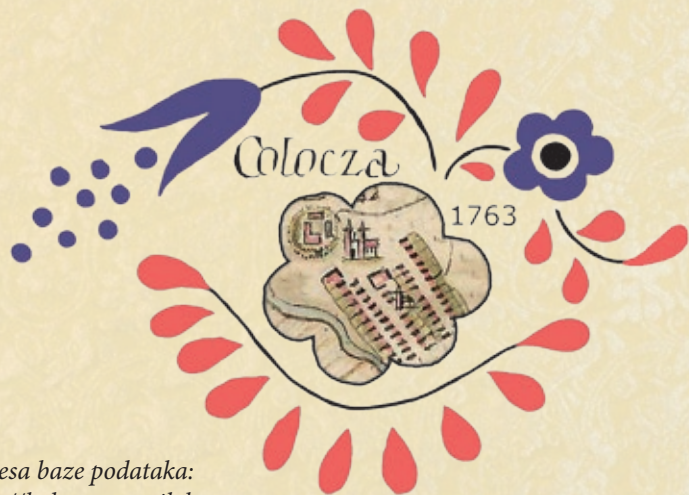


Naslovna stranica matične knjige krštenih iz Akasztóa (1777)

Po našem iskustvu mogućnost e-istraživanja je pogodna za značajnu promjenu i proširenje istraživačke publike (npr. raste “dob istraživača”, velik je procentualni porast istraživača između 30-50 godina, raste broj stranih istraživača), i naglog porasta u prometu istraživanja (eksplozivno povećanje broja istraženih predmeta i prelistavanja). Svemu ovome značajno doprinosi “non-stop” priroda internet usluga, jer je uočljivo da naši e-istraživači često rade nakon “zatvaranja”, u večernjim satima ili vikendom.

4.5.) Baza podataka matičnih knjiga Kalače i okolnih naselja na internetu

U slučaju Kalače i okolnih salaša nam je namjera bila da pomoću zajedničkog objavljivanja tekstova i slika omogućimo istraživanje informacija baze podataka kompletnih tekstova matičnih knjiga. Broj obrađenih rekorda (zapisa u matičnim knjigama) iz perioda od 1700. do 1910. godine iznosi oko 165 tisuća, a zanimljivost sadržaja je, da pokriva ukupnu populaciju, pored rimokatolika uključuje izraelita i civilne zapise. Reč je o području jednog grada i njegovog neposrednog okruženja (matičarska mjesta Kalača, Mieda (Homokmégy), Kmara (Szakmár), baza podataka je prikupljena više od petnaest godina i ranije je već proradila u raznim softverskim okruženjima.



Adresa baze podataka:
<http://kalocsa.asztrik.hu>

Internetska baza podataka je pogodna za sistematizaciju podataka, njihovo održavanje, poboljšavanje, mogu se dodavati novi podaci i prihvaćati komentari istraživača (web2), što nam nudi nove mogućnosti (daljinski suradnici, angažiranje honorarnih informatičara, sistematizacija istraživačkih resursa). Online publikacija je održana u suradnji sa Arcanum Adatbázis Kft. i uz podršku NKA, u jesen 2013. godine. Korištenje baze podataka je besplatna, a broj registriranih istraživača se kreće oko 100 godišnje.

4.6.) Izvanškolski obrazovni program

Našoj su ustanovi 2011. godine po natječaju dodeljena sredstva za provedbu izvanškolskih obrazovnih programa (TÁMOP-3.2.11 / 10-1-2010-0185). U okviru projekta u školskoj 2011.-2012. godini su učenici petoro partnerskih osnovnih i srednjih obrazovnih ustanova sudjelovali u radionicama u cilju razvoja vještina i kompetencija, mjesečno održanih sekcija (obiteljska istraživanja) i tematskih sastanaka (Povijest pisanja, Od kodeksa digitalnih knjižnica, Remek dela kujundžija), nastojeći kroz iskustvo proširiti svoja znanja. Osim osoblja arhiva, u provedbi je sudjelovalo knjižničarsko i muzejsko osoblje. Tokom jedne školske godine je organizirano 41 programa (31 tematskih sastanaka, 10 sekcija), a po osnovu prijavnih formulara je ukupno sudjelovalo 1061 učenika i 48 nastavnika.

Nakon završetka školske 2011.-2012. godine, koristeći se iskustvom, započeo je petogodišnji period održavanja projekta. Za školske grupe tri-četiri puta polugodišnje organiziramo predavanja pod nazivom “Povijest pisanja”. Tijekom radionica se učenici mogu upoznati s povijesnom ulogom pisanja, raznovrsnim priborima za pisanje i pisanim materijalima, te posebnim pismima. Nakon praktičnih vježbi pisanja, imaju priliku ispitati i interpretirati stare spise. U cilju upoznavanja lokalne povijesti, radionice su se obično završavale šetnjom po izložbama Nadbiskupske riznice i Nadbiskupske knjižnice.



“Vježbe pisanja” – korišćenje starog pribora za pisanje u praksi u okviru arhivskih radionica.

Pregled spisa – neposredni susret sa povjesnim izvorima, uspomenama starih vremena



4.7.) Publikacije

Važnije publikacije, izdate u suradnji s arhivom:

- Lakatos Andor: *A Kalocsai Főszékeskáptalan Levéltára (Repertórium)*. Kalocsa, 1998. (Kalocsai Múzeumi Értekezések 4.) 174. str.
- *1848/49 és ami utána következett Válogatott dokumentumok a Kalocsai Érseki Levéltár 1848-1851 közötti anyagából (Izvorona publikacija)*. Urednik: Lakatos Andor, Sarnyai Csaba Máté. Kalocsa, 2001. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 1.) 246. str.
- *A Kalocsai Érseki Levéltár. Levéltárismertető*. Urednik: Lakatos Adél, Lakatos Andor, Szabó Attila. Kalocsa, 2002. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 2.) 341. str.
- *A Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye történeti sematizmusa 1777-1923*. Urednik: Lakatos Andor. Kalocsa, 2002. [2003] (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 3.) 486. str.
- *Patachich Ádám érsek emléke*. Zajezdai báró Patachich Ádám, kalocsai érsek (1776-1784) halálának 220. évfordulója alkalmából rendezett konferencia és kiállítás emlékkönyve. Kalocsa, 2004. november 17. Urednik: Lakatos Adél. Kalocsa, 2005. [2006] (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 4.) 126. str.
- *A Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár térképtára 1749-1945*. (DVD izdanje) KFL-Arcanum Adatbázis Kft. 2009. Sadrži blizu 826 stavki, opis i skeniranih slika 1500 komadi mapa.
- *A Kalocsai Érsekség 100 esztendeje (1909-2009)*. Urednik: Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye, 2009. 552. str., In it: Lakatos Andor: A változások évszázada – fejezetek a Kalocsai Főegyházmegye 20 századi történetéből 1909-1999 (statistika, događaji, hronologija)
- *A Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár (KFL) - levéltárismertető*. Urednik: Lakatos Andor. Publikovana povodom preuzimanja nagrade Arhiv godine, Kalocsa, 2013. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 6.) 36. str.
- *Patachich Ádám érsek 1784-es hagyatéki leltára (Izvorona publikacija)*. Urednik: Lakatos Adél. Kalocsa, 2013. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 7.) 122. str.

- Tóth Tamás: *A Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye megújulása Patachich Gábor és Patachich Ádám érsekek idején (1733-1784)*. Budapest-Kalocsa, 2014. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 8.) 494. str.
- *Mária-enciklopédia, Kalocsa, 1950. Izvorna publikacija i datoteka*. Urednik: Lakatos Andor. Kalocsa, 2015-2016. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 11.) 455. str.
- *A kalocsai érseki uradalom erdőinek kezelési utasítása a 18. század végén. Izvorna publikacija*. Instructio respectu manipulationis sylvarum in dominio archiepiscopali Colocensi. Urednik: Lakatos Andor, Kalocsa, 2017. (A Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 14.) 181. str.



Arhivske publikacije



Arhivske publikacije

Nagrade, priznanja

NAGRADA ZA ISTRAŽIVAČKO MJESTO – 2011

(AZ ÉV KUTATÓHELYE DÍJ – 2011)

Donator: Mađarsko društvo za istraživanje obiteljske povijesti (Magyar Családtörténet-kutató Egyesület, MACSE)

Dodijeljeno: Arhivu Kalačke nadbiskupije (Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, KFL)

Obrazloženje: Za profesionalni i požrtvovan rad na području istraživanja obiteljske povijesti. Brze i profesionalne istraživačke usluge, uspjeh projekta digitalizacije i internetske prezentacije izvora.



NAGRADA PAULER GYULA – 2012

(PAULER GYULA DÍJ – 2012)

Donator: Ministarstvo za ljudske resurse (Emberi Erőforrások Minisztériuma, EMMI)

Dobitnik nagrade: direktor arhiva, Andor Lakatos (AKN)

Priroda nagrade: državna nagrada se dodjeljuje onim arhivistima, koji su tijekom dužeg vremenskog razdoblja pružali izuzetne rezultate, i svojim aktivnostima promiču stručni razvoj svog područja.



NAGRADA ARHIV GODINE – 2013

(AZ ÉV LEVÉLTÁRA DÍJ – 2013)

Donator: Udruga mađarskih arhiva (Magyar Levéltárosok Egyesülete, MLE)

Dodijeljeno: Arhivu Kalačke nadbiskupije (Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, KFL)

Priroda nagrade: služi kao priznanje istaknutih stručnih aktivnosti arhiva, dodeljena je prilikom jesenjeg programa manifestacije "Otvoreni arhivi" (Nyitott Levéltárak).

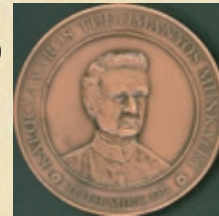


NAGRADA ZA ZNANSTVENU DJELATNOST GRADA KALAČE –
NAGRADA MIKE TÓTH – 2015 (KALOCSA VÁROS TUDOMÁNYOS
MUNKÁÉRT – TÓTH MIKE DÍJ – 2015)

Donator: Općina Kalača (Kalocsa Város Önkormányzata)

Dobitnik nagrade: direktor arhiva, Andor Lakatos (AKN)

Priroda nagrade: za istraživanje povjesti grada Kalače i znanstveni rad.



NAGRADA ARHIVSKA PUBLIKACIJA GODINE – 2015

(AZ ÉV LEVÉLTÁRI KIADVÁNYA DÍJ – 2015)

Donator: Udruga mađarskih arhiva

(Magyar Levéltárosok Egyesülete, MLE)

Dodijeljeno: Arhivu Kalačke nadbiskupije

(Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, KFL)

Priroda nagrade: 1. mjesto u kategoriji monografija i naučnih studije za knjigu Tóth Tamás: A Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye 18. századi megújulása.



ZLATNI ORDEN MAĐARSKE – građanski odjel – 2016

(MAGYAR ARANY ÉRDEMKERESZT – polgári tagozat – 2016)

Donator: János Áder predsjednik republike, na prijedlog

Zoltána Baloga ministra za ljudske resurse

Dobitnik nagrade: direktor arhiva, Andor Lakatos (AKN)

Priroda nagrade: visoka razina stručnog rada, državna nagrada za priznavanje primjerne aktivnosti



NAGRADA ARHIVSKA PUBLIKACIJA GODINE – 2017

(AZ ÉV LEVÉLTÁRI KIADVÁNYA DÍJ – 2017)

Donator: Udruga mađarskih arhiva

(Magyar Levéltárosok Egyesülete, MLE)

Dodijeljeno: Arhivu Kalačke nadbiskupije

(Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, KFL)

Priroda nagrade: 1. mjesto u kategoriji izvorna izdanja za knjigu pod uredništvom Andora Lakatosa

A Kalocsai érseki uradalom erdőinek kezelési utasítása a 18. század végén.

